

1/70
11 กพ 52
11-30

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วันที่ 10/14
เรื่อง 11 ก.พ. 2552

ที่ กษ 0327/๑๗๘

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

10 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขออนุมัติเปิดโครงการโดยใช้เงินกู้จากต่างประเทศเพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงและบำรุงรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/18631 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2551

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานสรุปโครงการจำนวน 100 ชุด

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาโครงการปรับปรุงและบำรุงรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช) อีกครั้งก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี หลังจากได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ตามประกาศลงวันที่ 17 ธันวาคม 2551 พร้อมทั้งส่งข้อคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามความที่ทราบแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการดังกล่าวมีประโยชน์สามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในเขตพื้นที่โครงการได้ทั้งระบบ และสามารถบรรเทาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในช่วงฤดูน้ำหลากในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาได้ กอปรกับสถานะโครงการได้ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเป็นโครงการที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากลักษณะโครงการเป็นการปรับปรุงจากโครงการเดิม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอเสนอโครงการดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติเปิดโครงการโดยใช้เงินกู้ต่างประเทศมาดำเนินโครงการตามแผนบริหารหนี้สาธารณะโครงการเงินกู้ประจำปี 2552 ที่สำนักงบประมาณได้เห็นชอบแล้ว โดยมีรายละเอียดประกอบการพิจารณา ดังนี้

1. ความเป็นมาโครงการ

เนื่องจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราชได้ดำเนินงานมาเป็นเวลานานกว่า 50 ปีแล้ว ทำให้ระบบชลประทานและระบบระบายน้ำของโครงการอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม แม้ว่าจะได้รับการดูแลและบำรุงรักษามาโดยตลอดเป็นระยะๆ แล้วก็ตาม แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกันทั้งระบบ ประกอบกับสภาพแวดล้อม และสภาพเงื่อนไขต่างๆ รวมทั้งความต้องการน้ำ ได้เปลี่ยนแปลง

/...ไปจากเดิม

ไปจากเดิมมาก เนื่องจากการทำนาเพิ่มขึ้น จากเดิมปีละครั้งเพิ่มเป็นปีละ 2-3 ครั้งและบางพื้นที่ก็มีการเปลี่ยนแปลงพันธุ์ข้าว รวมทั้งพืชไร่และพืชสวนก็มีการขยายการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นจึงเกิดสภาวะการขาดแคลนน้ำ เกษตรกรมีการร้องเรียนเป็นประจำ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว กรมชลประทานจึงได้จ้างบริษัทที่ปรึกษา บริษัท ธารา คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัท เซเวน แอสโซซิเอท คอนซัลแตนท์ จำกัด เพื่อการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดโครงการปรับปรุงระบบการจัดการน้ำมหาราช ซึ่งแล้วเสร็จเมื่อเดือน มกราคม 2546

2 เหตุผลและความจำเป็น

เนื่องจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช มีระบบชลประทานและระบบระบายน้ำอยู่ในสภาพทรุดโทรม กรมชลประทานได้มีการปรับปรุงคลองและระบบเป็นระยะๆ แต่ก็ยังไม่สามารถบริหารจัดการน้ำให้เกษตรกรได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ประกอบกับปัจจุบันมีการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำตามมา รวมถึงเกิดอุทกภัยบ่อยครั้งในช่วงฤดูน้ำหลาก เกษตรกรเกิดความเดือดร้อน กรมชลประทานจึงมีแผนที่จะพัฒนาและปรับปรุงโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราชทั้งระบบ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ ตามพื้นที่ชลประทาน 422,000 ไร่ โดยครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด คือ ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา อันจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3. รายละเอียดโครงการ

3.1 วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงอาคารชลประทาน ระบบส่งน้ำ ระบบระบายน้ำ ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราชให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำของโครงการฯ ได้สูงสุด และช่วยแก้ไขปัญหาดูทกภัยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่โครงการได้

3.2 ลักษณะโครงการ

เป็นโครงการย่อยของโครงการชลประทานเจ้าพระยาใหญ่ ประเภทส่งน้ำและระบายน้ำ โดยมีคลองชัยนาท-อยุธยาเป็นคลองสายหลักรับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา โดยการทอนน้ำของเขื่อนเจ้าพระยาเข้าสู่ประตูคลองส่งน้ำซึ่งอยู่เหนือเขื่อนประมาณ 800 เมตร แนวคลองส่งน้ำเริ่มต้นจากเหนือเขื่อนเจ้าพระยาฝั่งซ้าย อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ส่งน้ำขนานไปกับแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านจังหวัดชัยนาท จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง ไปสิ้นสุดตำบลภูษาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมความยาวคลองทั้งสิ้น 120.394 กม. มีเนื้อที่โครงการรวม 523,930 ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน 422,000 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด 16 อำเภอ 85 ตำบล ลักษณะโครงการประกอบด้วย

- ระบบส่งน้ำ

คลองส่งน้ำสายใหญ่	เป็นคลองดินยาว 120.394 กม.
คลองส่งน้ำสายซอย	จำนวน 24 สาย ความยาวทั้งสิ้น 274.12 กม.
คูส่งน้ำ	จำนวน 947 สาย ความยาวทั้งสิ้น 682.208 กม.
อาคารชลศาสตร์หลัก	จำนวน 16 แห่ง
อาคารชลศาสตร์รอง	จำนวน 289 แห่ง
อาคารประกอบต่างๆ	จำนวน 164 แห่ง

- ระบบระบายน้ำ

คลองระบายน้ำสายหลัก	จำนวน 6 สาย ความยาวทั้งสิ้น 187.31 กม.
คลองระบายน้ำสายรอง	จำนวน 19 สาย ความยาวทั้งสิ้น 166.06 กม.

- คันกั้นน้ำ

คันกั้นน้ำ	จำนวน 7 สาย ความยาวทั้งสิ้น 161.54 กม.
------------	--

3.3 แผนงานโครงการ

แผนงานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาชนระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 5 ปี (ปี พ.ศ.2552-2556)
จัดเตรียมความพร้อมเอกสารประกวดราคาจ้างที่ปรึกษา (ปี พ.ศ. 2552)
งานจ้างที่ปรึกษา (ปี พ.ศ. 2552-2556)
ปรับปรุงระบบคลองส่งน้ำสายซอย (ปี พ.ศ. 2553-2556)
ปรับปรุงระบบคลองระบายน้ำสายหลักและสายซอย (ปี พ.ศ.2556)
ก่อสร้างปรับปรุงอาคารประกอบ (ปี พ.ศ.2553-2555)
จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำและอบรบ (ปี พ.ศ. 2552-2556)

3.4 ผลประโยชน์โครงการ

จากการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาชน ได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (EIRR) ร้อยละ 38.54 อัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C ratio) ที่อัตราเสียโอกาสของเงินลงทุน 12 % เป็น 4.65 และมูลค่าปัจจุบันที่ 12% (NPV) เป็น 3,399.57 ล้านบาท โดยผลประโยชน์โครงการได้แก่

ด้านการเกษตรกรรม

- มีพื้นที่เกษตรกรรมในฤดูแล้งเพิ่มขึ้น
- ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ
- เกษตรกรลดอัตราเสี่ยงในการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูก

/...ด้านการเพาะ

ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

- มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น

การคมนาคมขนส่ง

- ได้รับการปรับปรุงเส้นทางที่ขนานไปกับคลองชลประทานตลอดจนคันคลองชลประทานทำให้เส้นทางคมนาคมท้องถิ่นสะดวกขึ้น

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เกษตรกรมีรายได้และความเป็นอยู่ดีขึ้น
- มีการจ้างแรงงานในพื้นที่เพิ่มขึ้น

3.5 การบริหารโครงการ

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้พิจารณาให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการปรับปรุงและบำรุงรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช) และอนุกรรมการต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมกำกับดูแล ประสานงานและติดตามการดำเนินโครงการ และการใช้จ่ายเงินกู้จากต่างประเทศ และเงินงบประมาณสมทบ ให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

3.6 งบประมาณดำเนินโครงการ

โครงการใช้งบดำเนินการวงเงินรวมทั้งสิ้น 1,463.03 ล้านบาท แยกเป็นเงินกู้ต่างประเทศ 1,000.70 ล้านบาท เงินงบประมาณสมทบ 462.33 ล้านบาท สามารถแยกการใช้จ่ายในแต่ละปี ได้ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปี	2552	2553	2554	2555	2556	รวม
แหล่งทุน						
1. เงินกู้จากต่างประเทศ	1.20	203.30	233.80	295.50	266.90	1,000.70
2. งบประมาณสมทบ	0.80	91.06	112.52	140.85	117.10	462.33
รวม	2.00	294.36	346.32	436.35	384.00	1,463.03

4. ระเบียบข้อบังคับ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2549 ข้อ 8 (3)

/...เรื่องเกี่ยวกับ

เรื่องเกี่ยวกับการจัดทำแผนบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โครงการที่จะเสนอเพื่อบรรจุในแผนดังกล่าวจะต้องเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว

- โครงการเป็นลักษณะโครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ และระบบชลประทานที่มีอยู่เดิม จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตาม พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

5. ประเด็นที่ขอให้พิจารณา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาเห็นว่าการดำเนินโครงการปรับปรุงและบำรุงรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช) มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพื้นที่ในเขตโครงการและบริเวณใกล้เคียงของโครงการ ในด้าน การเกษตรกรรม การบรรเทาอุทกภัย การอุปโภค-บริโภค และ สภาพความเป็นอยู่ของราษฎรดีขึ้นเป็นอย่างมาก และโครงการได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แล้ว เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2551 จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อ

1. อนุมัติขอเปิดโครงการโดยใช้เงินกู้จากต่างประเทศมาดำเนินโครงการ

2. อนุมัติกรอบวงเงินสำหรับดำเนินโครงการรวมทั้งสิ้น 1,463.03 ล้านบาท แยกเป็นเงินกู้ต่างประเทศ 1,000.70 ล้านบาท เงินงบประมาณสมทบ 462.33 ล้านบาท โดยให้กรมชลประทานดำเนินโครงการ ตามแผนปี พ.ศ. 2552-2556 ระยะเวลา 5 ปี

6. ผลกระทบจากการอนุมัติ

โครงการปรับปรุงและบำรุงรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช) ไม่มีผลกระทบทางด้านลบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักบริหารโครงการ

โทร 0-2241-2687

โทรสาร 0-2243-6964